

Fitxa 1. Iuri Gagarin

Al primer capítol de *Sota l'acàcia*, quan la Fina i el noi acabat d'arribar al poble es troben al banc, ell es presenta amb aquestes paraules:

[...] em dic Iuri, com l'astronauta rus Iuri Gagarin, el primer home que va anar a l'espai amb una nau espacial. El primer, saps? En aquell temps, no coneixien els perills que hi podien trobar, ni la falta de gravetat, ni tan sols si tornarien. Va fer la primera volta a la Terra --en Iuri s'emociona recordant les proeses del seu homònim, de l'astronauta que, mentre era a la nau, amb el nas enganxat a la finestreta, va enviar un missatge a la Terra dient: «Pobladors del món, salvaguardem aquesta bellesa, no la destruïm».

L'astronauta Gagarin va ser la primera persona que va contemplar com n'és de meravellós el nostre planeta. Uns quants anys més tard, uns altres astronautes han gaudit de la mateixa visió. Els viatges per l'espai han generat la pregunta sobre quina hauria de ser la bandera que identifiqués la Terra. Ara per ara, n'hi ha diferents propostes i la més acceptada presenta, sobre un fons blau, una fotografia del planeta obtinguda per la NASA.

Si haguessis de dissenyar una bandera per al nostre planeta Terra, què hi posaries? De quins colors seria? T'animes a provar-ho? Dibuixa i pinta en aquest quadre com t'imagines la bandera de la Terra.

Fitxa 2. El Guernica de Picasso

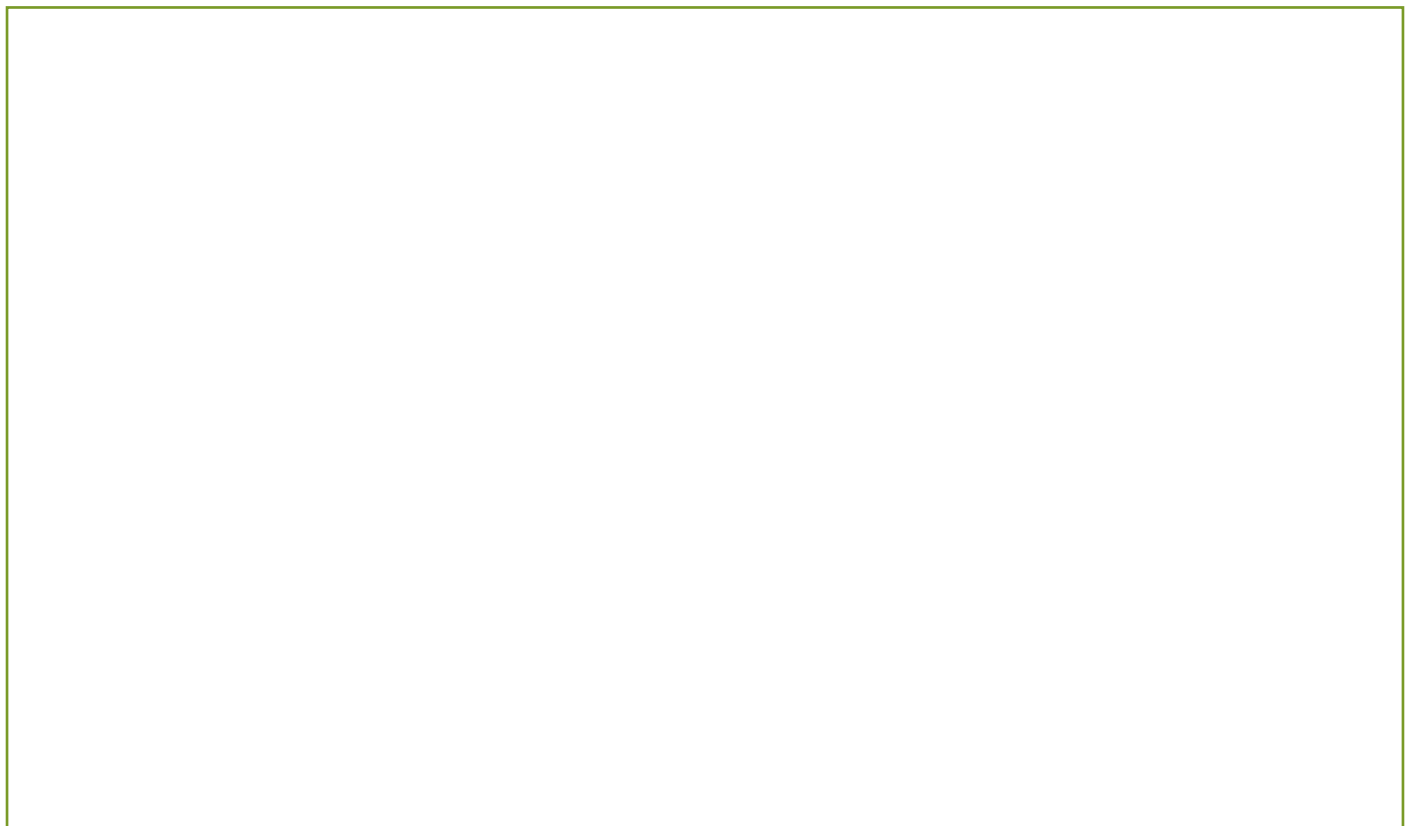
La mare de la Fina diu:

[...] Les guerres són terribles, filla. Deixen moltes ferides, algunes de tan fondes que mai no es curen. I no et parlo de ferides de sang. Si veiessis com queden les cases, les fàbriques, les escoles o els camins... Tot destrossat! I els que sobreviuen no tenen altra sortida que fugir o morir.

L'any 1937, el pintor Pablo Picasso va pintar un quadre que va titular *Guernica* i que té com a motiu el bombardeig i la destrucció d'aquella ciutat. Al quadre, s'hi veuen persones, animals i edificis destrossats per les bombes. Segurament, l'horror que va sentir el pintor el va portar a reflectir aquell terrible fet amb tons blancs, negres i grisos.

Et proposem que miris aquesta obra amb els companys i, entre tots, intenteu esbrinar què signifiquen o què són alguns dels elements que la componen: la bombeta, el toro, la casa que crema, l'home que plora, el colom, la dona amb el fill mort als braços, la flor i l'espasa que té a la mà el guerrer caigut, etc. Després, **tria un dels citats elements i intenta reproduir-lo dins del quadre següent.**

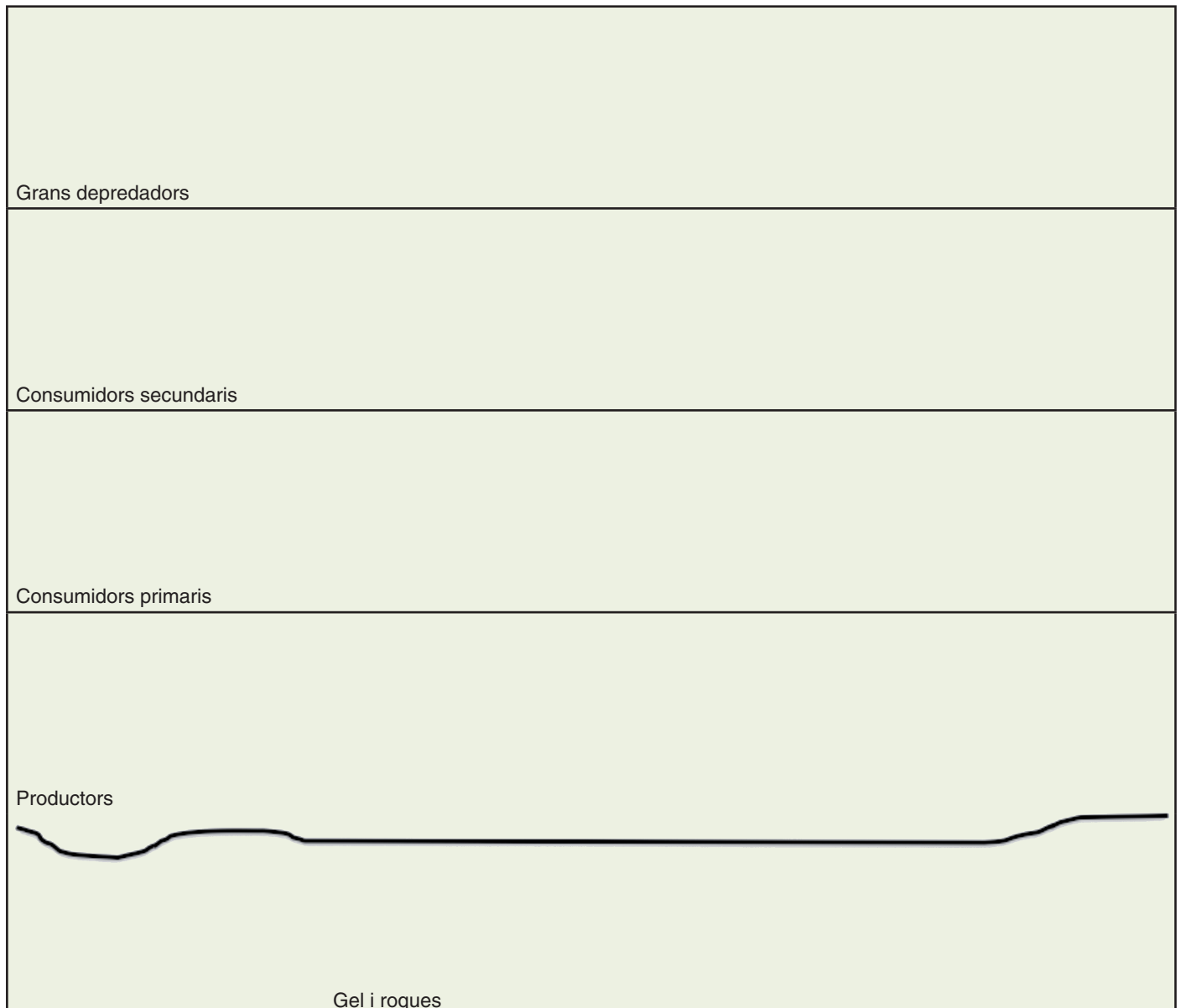
Fitxa 3. La cadena tròfica marina

La Fina llegeix la carta que li ha enviat el pare des de la base científica de l'Antàrtida:

[...] Fa uns dies vam fer una visita a la zona on viuen els pingüins emperador. Va ser un espectacle meravellós. En Gunlaug, el company noruec, va fer moltes fotos, algunes de les quals t'arribaran amb aquesta carta.

Els pingüins emperadors són una de les poques espècies que hi poden viure en condicions climàtiques extremes, però, durant l'estiu, els dies són molt llargs i les hores de llum faciliten la supervivència d'alguns altres animals, especialment els que viuen a les aigües que envolten el continent austral.

Et proposem que **situïs les bestioles següents i altres organismes de la cadena tròfica al seu lloc corresponent** (si els dibuixes, encara millor!): pingüins, peixos petits, calamars, plàncton, balenes, krill, orques, foques, organismes unicel·lulars, gambetes.

Fitxa 4. Instruccions i exemples sobre la manera de tenir por

La Fina i la seva mare parlen de la por:

- Ja ho entenc, però tinc un no-sé-què a la panxa quan sóc a l'escenari i tothom em mira...
- Se'n diu «por escènica». Fins i tot els actors professionals en tenen.

De pors, tots en tenim. Algunes són absurdes i unes altres, angoixants. Hi ha qui s'espanta amb els globus perquè poden petar, qui és incapaç d'entrar en una piscina o qui canvia de vorera quan veu un gos, etc. Julio Cortázar va escriure un llibre anomenat *Historias de cronopios y de famas*, on podem llegir aquest text:

Instrucciones-ejemplos sobre la forma de tener miedo

En un pueblo de Escocia venden libros con una página en blanco perdida en algún lugar del volumen. Si un lector desemboca en esa página al dar las tres de la tarde, muere.

En la plaza del Quirinal, en Roma, hay un punto que conocían los iniciados hasta el siglo XIX, y desde el cual, con luna llena, se ven moverse lentamente las estatuas de los Dioscuros que luchan con sus caballos encabritados.

En Amalfi, al terminar la zona costanera, hay un malecón que entra en el mar y la noche. Se oye ladrar a un perro más allá de la última farola.

Un señor está extendiendo pasta dentífrica en el cepillo. De pronto ve, acostada de espaldas, una diminuta imagen de mujer, de coral o quizá de miga de pan pintada.

Al abrir el ropero para sacar una camisa, cae un viejo almanaque que se deshace, se deshoja, cubre la ropa blanca con miles de sucias mariposas de papel.

Se sabe de un viajante de comercio a quien le empezó a doler la muñeca izquierda, justamente debajo del reloj de pulsera. Al arrancarse el reloj, saltó la sangre: la herida mostraba la huella de unos dientes muy finos.

El médico termina de examinarnos y nos tranquiliza. Su voz grave y cordial precede los medicamentos cuya receta escribe ahora, sentado ante su mesa. De cuando en cuando alza la cabeza y sonrío, alentándonos. No es de cuidado, en una semana estaremos bien. Nos arrellanamos en nuestro sillón, felices, y miramos distraídamente en torno. De pronto, en la penumbra debajo de la mesa vemos las piernas del médico. Se ha subido los pantalones hasta los muslos, y tiene medias de mujer.

Seguint Cortázar, inventa una situació que pugui resultar inquietant i escriu-la a continuació:

Fitxa 5. Construïm un avió amb materials reciclats

En luri explica que, abans de la guerra, quan el seu pare vivia:

[...] El meu pare treballava a la Soko, la fàbrica d'avions. Era un bon mecànic i sempre m'explicava aventures d'aviadors i d'astronautes. En sabia molt... Jo, quan sigui gran, també seré mecànic...

Tot això ho explica en luri mentre va a buscar ferralla per vendre-la. Què se'n farà, de la ferralla? Reciclar-la, que vol dir que els diversos materials serviran per crear productes nous. Per exemple, el vidre reciclat és vidre nou obtingut a partir de vidre usat, en comptes d'utilitzar les matèries primeres (l'arena, la sosa i la pedra calcària).

Et proposem que, en petit grup, dissenyeu i construïu un avió de joguina amb els materials que tingueu al vostre abast. Podeu fer servir llaunes de refresc, cartrons, ampolles de plàstic, papers de revista, brics, filferros, retalls de roba, etc.

En acabar, feu una fotografia al vostre avió i enganxeu-la aquí:

Fitxa 6. El cartell

La Fina explica a en Iuri que estan preparant la funció de final de curs. Es tracta d'una obra de teatre anomenada *Harry Potter a la cort del Rei Artús*. Diu la noia::

[...] són els diàlegs. Els ha escrit la mestra i s'ha inventat una història que passa a Camelot, un dia que apareixen per allà els alumnes de l'escola Hogwarts, el Harry Potter i els altres, i hi ha una competició de màgia entre tots els mags. Hi surten el Merlí, la Melusina, la Hermione, en Malfoy, la Lavender i altres... Jo faig de Morgana i la mare m'està acabant el vestit. També hi surt un colom ensinistrat que representa una òliba, perquè resulta que el Potter té una òliba que es diu Hedwig i li porta missatges com si fos una empresa de missatgeria...

Normalment, per anunciar una obra de teatre, s'enganxen uns cartells que conviden a anar-hi. Et demanem que inventis un cartell d'aquesta obra. No t'oblidis d'afegir-hi el títol, el lloc on es farà, la data i el nom dels protagonistes. Àpali! Prepara un cartell ben bonic!

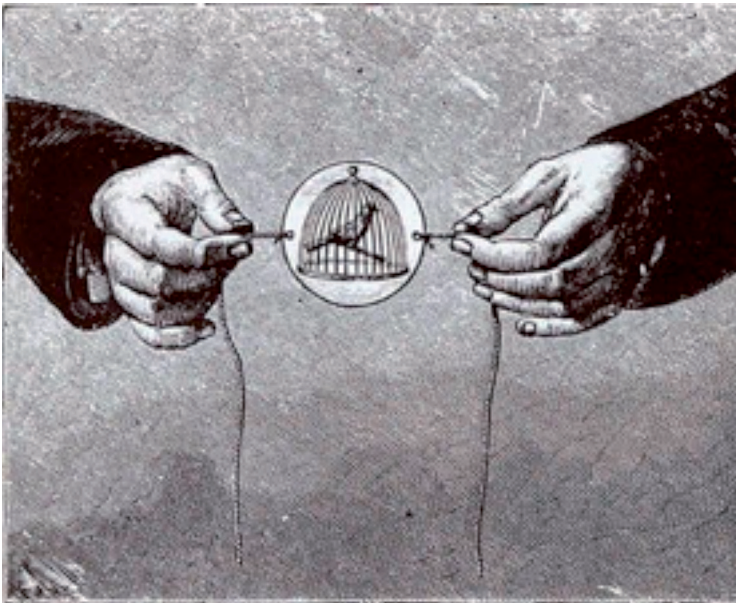

Fitxa 7. El taumatrop

Quan en luri regala a la Fina una tórtora, un petit ocell que ha caigut d'un arbre, la noia comenta:

[...] no sé si la mare em deixarà cuidar-lo. No som de tenir gàbies, preferim que volin lliures...

La Fina i la seva mare, com tu mateix, saben com n'és de meravellós veure volar els ocells, planant amb les ales esteses, fent picats i contrapicats, i tirabuixons...

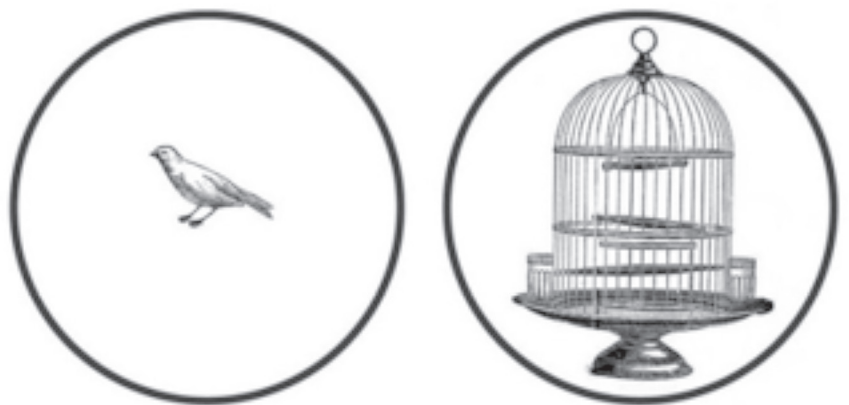

Hi ha un joc molt antic que es diu *taumatrop* i que consisteix en una joguina que aprofita l'efecte de la persistència de la visió per crear una il·lusió òptica.

És un disc de cartolina d'uns 12 centímetres de diàmetre, dibuixat per totes dues cares amb dues parts d'una mateixa escena. Es lliquen dos fils (o s'hi posa un pal entremig), de manera que, en fer-lo girar ràpidament, se superposen les imatges de cadascuna de les cares i se'n pot veure l'escena sencera. Si a una cara hi ha el dibuix d'un ocell i a l'altra, el d'una gàbia, en fer anar la joguina, veurem com l'ocell entra dins la gàbia.

Ara en farem un. Necessitarem cartolina, tisores, corda o bastó llarg de fusta (broqueta) i cola adhesiva.

Si uses corda, recorda d'enganxar els cercles de cartolina de manera que una de les imatges quedi de cap per avall, perquè, quan giri, s'aconsegueixi l'efecte òptic.

El repte que et proposem és que **el teu taumatrop, quan giri, representi un ocell que s'escapa de la gàbia. Ànims!**

Fitxa 8. Oda a l'alegria

Un poeta alemany, Friedrich Schiller, va escriure, l'any 1785, un poema anomenat *Oda a l'alegria* per celebrar l'ideal d'unitat i germanor de tota la humanitat. Uns quants anys més tard, el 1824, un compositor molt conegut, Ludwig van Beethoven, va adaptar aquest text i el va incloure en una de les seves simfonies –la darrera que va compondre– la *Novena simfonia*.

Amb el temps, la composició de Beethoven ha esdevingut l'himne oficial de la Unió Europea i s'ha convertit en un símbol de la llibertat i de la germanor entre els pobles.

Et proposem que escoltis aquesta peça musical amb atenció, deixis volar els teus pensaments i facis un dibuix que representi el vol d'un ocell.

Necessitaràs un paper Canson de mida DIN A3 o similar i un grapat de ceres de colors.

Mentre escoltes la música, la mestra o el mestre anirà donant les indicacions: «Canvi de color», «Ara amb el groc», «Amb l'altra mà», «Ara amb les dues mans», «Picant», etc.

Procura emplenar tot el full i deixa que el ritme de la música et vagi portant...

Ode to Joy
(Theme from Symphony No.9)
Ludwig van Beethoven

Fitxa 9. El comiat

Hem arribat al final, però, igual que al conte *Sota l'acàcia*, la porta no està tancada. En el darrer capítol, en Iuri diu:

–Marxem a Mostar! Estic content perquè potser podré veure els meus amics i els meus avis, si encara són vius.

Igual que ell, hem descobert uns altres mons i hem estat capaços d'entrar en aquest llibre. Ara el guardarem dins del nostre cor, el compartirem amb els amics i no el perdrem mai.

Ens plauria molt que emplenessis aquests apartats i hi deixessis la teva opinió, tal com fas amb tots els llibres que llegeixes.

El llibre que acabo de llegir es titula

.....

El va escriure

.....

El va il·lustrar

.....

Està publicat a l'editorial

.....

Me n'han agradat especialment

- Els personatges
- Els llocs on passen els fets
- Les aventures

Els personatges principals es diuen

.....

Voldria que el llegissin els meus amics, perquè jo he sentit

☐ Alegria	☐ Por	☐ Pena
☐ M'ha fet riure	☐ M'ha fet plorar	☐ M'ha emocionat
☐ Altres sentiments		

Dia Mes Any

Les il·lustracions del conte són precioses –això ja ho has vist–, però potser la imatge mental que t’has creat de la Fina i d’en luri no correspon a la de la Rita Sañé, la persona que ha fet els dibuixos.

La Rita estarà encantada si li fas arribar la teva interpretació dels personatges i, a més, els exposarem al web del projecte *Implica+* (www.xtec.cat/~mlluelle/implicat/), per tal que tothom vegi com n’ets, d’artista.

Si el que prefereixes és compartir la teva opinió, la pots enviar al correu electrònic del mateix web o al Facebook del projecte (www.facebook.com/Implicat-192304094235632/timeline/).

Així m’imagino la Fina

Així m’imagino en luri

La meva opinió sobre el conte